

SECȚIUNEA nr. 5
FINANȚELE ȘI ANALIZA ÎN CONTEXȚUL ASIGURĂRII SECURITĂȚII ECONOMICE

**DIAGNOSTICUL PATRIMONIULUI ECONOMIC
AL ÎNTREPRINDERII ÎN CONDIȚIILE IMPLEMENTĂRII NOILOR
STANDARDE NAȚIONALE DE CONTABILITATE**

*AMARFII-RAILEAN Nelli, conf. univ., dr.,
Universitatea de Stat "Alec Russo" din Bălți*

Implementation of new accounting practice implies changes in theoretical and practical methods of financial analysis and diagnostic of business activity. Diagnosis is a powerful tool for finding the state of «health» of economic entities and assessing their development prospects. The new National Accounting Standards have introduced changes not only in accounting terminology and financial statements, but also in the assessment and evaluation of assets. In this article we propose to revise key economic indicators and rates with the new accounting approach.

Cuvinte cheie: patrimoniul economic, pragul de semnificație, indicatori de eficiență, compoziția tehnologică a mijloacelor fixe.

Implementarea în practica contabilă a noilor Standarde Naționale de Contabilitate implică necesitatea unor modificări teoretice și aplicative în metodele de diagnosticarea activității întreprinderilor autohtone.

Diagnosticul reprezintă un instrument eficient de constatare a stării de „sănătate” a întreprinderilor la un moment dat și de evaluare a perspectivelor lor de dezvoltare.

Noile SNC au introdus modificări nu numai în terminologia contabilă, planul de conturi și situațiile financiare, dar și în modul de evaluare și constatare a elementelor patrimoniului economic. În acest context, ne propunem să reexaminăm principalii indicatori ce caracterizează patrimoniul întreprinderii prin prisma noilor abordări contabile.

Astfel, conform noilor SNC, elemente patrimoniale cu o durată de exploatare mai mare de un an, denumite imobilizări, pot fi folosite de către întreprindere în activitatea sa sau transmise terților. În componența imobilizărilor delimităm: imobilizări necorporale, corporale, active bilogice imobilizate, investiții financiare pe termen lung și investiții imobiliare.

Altă „noutate” introdusă de SNC-uri este posibilitatea determinării individuale a pragului de semnificație pentru atribuirea elemnetelor de activ la categoria mijloacelor fixe. Ceea ce determină o individualizare a modelului de diagnostic a eficienței utilizării mijloacelor fixe în funcție de pragul de semnificație stabilit în politicile contabile de către fiecare întreprindere în parte.

Diagnosticul gestiunii imobilizărilor aduce în discuție două aspecte de bază:

Analiza dinamicii, structurii și stării funcționale a imobilizărilor;

Analiza eficienței utilizării mijloacelor fixe și a reflectării consecințelor modificării acestora în performanțele întreprinderii.

Analiza dinamicii și structurii imobilizărilor se va organiza pe examinarea elemnetelor componente și ponderii lor în total imobilizări. Acest aspect constituie o problemă internă a fiecărei întreprinderi, reieșind din politica ei investițională și sectorul de activitate.

În analiza dinamicii imobilizărilor recomandăm utilizarea valorilor medii anuale, pentru a diminua influența oscilațiilor de prețuri. Modificările în dinamica imobilizărilor sunt determinate de intrările și ieșirile acestora în cursul perioadei de gestiune, ponderate cu timpul de utilizare și respectiv neutilizare al acestora.

Modificările în structura imobilizărilor sunt determinate de migrarea elementelor dintr-o categorie sau alta. De exemplu: din componența imobilizărilor corporale în curs de execuție în categoria mijloacelor fixe; din categoria mijloacelor fixe în categoria investițiilor imobiliare sau, fiind examinate în mod particular mijloacele fixe, din categoria mijloacelor fixe productive în categoria mijloacelor fixe conservate sau care nu participă la

procesul de producție, dar creează cadrul desfășurării acesteia.

În mod special, se urmărește dinamica mijloacelor fixe productive, deoarece de modificarea acestora depinde capacitatea și potențialul de producere a întreprinderii.

Astfel, în literatura de specialitate, raportul dintre mijloacele fixe productive și mijloacele fixe, este cunoscut sub denumirea de compoziția tehnologică a mijloacelor fixe. Analiza acestui indicator impune respectarea inegalității:

$$\frac{\overline{MFp}_n}{\overline{MF}_n} > \frac{\overline{MFp}_{n-1}}{\overline{MF}_{n-1}}$$

în care, $\overline{MFp}$ – valoarea medie a mijloacelor fixe productive; $\overline{MF}$ – valoarea medie a mijloacelor fixe;
 $\frac{\overline{MFp}}{\overline{MF}}$ – compoziția tehnologică; n – perioada.

Compoziția tehnologică a mijloacelor fixe influențează în mod direct performanțele întreprinderii. Cu cât ponderea mijloacelor fixe productive este mai mare, cu atât este mai puternică influența exercitată asupra indicatorilor de eficiență a utilizării mijloacelor fixe.

Starea funcțională a mijloacelor fixe este caracterizată de gradul de reînnoire a mijloacelor fixe și gradul de uzură a mijloacelor fixe.

Gradul de reînnoire a mijloacelor fixe exprimă raportul dintre valoarea mijloacelor fixe intrate în gestiune și valoarea medie a mijloacelor fixe. Analiza poate fi efectuată pe total mijloace fixe cât și pe categorii de mijloace fixe. Acest indicator este specific întreprinderii analizate și poate fi comparabil doar cu valorile obținute la o altă întreprindere din același sector de activitate, cu indicatori de performanță comparabili și care are același prag de semnificație stabilit pentru atribuirea bunurilor economice la categoria mijloace fixe.

În ceea ce privește analiza gradului de uzură a mijloacelor fixe, propunem de rectificat denumirea acestui indicator în corespundere cu terminologia SNC „Imobilizări necorporale și corporale”, în „gradul de amortizare a mijloacelor fixe”. Acest indicator se determină ca raportul dintre amortizarea acumulată și valoarea medie mijloacelor fixe.

$$Ga = \frac{A}{(\overline{MF})} * 100$$

în care, A – amortizarea acumulată; $\overline{MF}$ – valoarea medie a mijloacelor fixe.

Deoarece noile SNC recomandă calculul amortizării inclusiv și pentru mijloacele fixe scoase din procesul de producție sau conservate, la determinare acestui indicator se va ține cont de ponderea acestei categorii de mijloace fixe în total mijloace fixe sau putem determina gradul de amortizare a mijloacelor fixe neproductive prin raportarea amortizării acumulate pentru mijloacele fixe neproductive și valoarea medie a acestora.

Pentru aprecierea eficienței utilizării mijloacelor fixe se folosesc indicatorii construiți ca raport între efect și efort. Efectul poate fi exprimat prin: valoarea adăugată, profitul brut, volumul producției fabricate, venitul din vânzări, etc. Efortul fiind valoarea medie a mijloacelor fixe.

Pentru o apreciere mai exactă a eficienței utilizării mijloacelor fixe recomandăm a exclude valoarea mijloacele fixe neproductive din valoarea medie a mijloacelor fixe.

De asemenea, conform SNC „Imobilizări necorporale și corporale”, caracteristica patrimoniului economic și aprecierea evoluției activelor disponibile se va realiza prin intermediul următoarelor rate:

Rata Imobilizărilor, măsoară ponderea activelor imobilizate în patrimoniul total al întreprinderii și se determină în felul următor:

$$\text{Rata imobilizărilor} = \frac{(\text{Total active imobilizate})}{(\text{Total Activ})} * 100;$$

Rata imobilizărilor necorporale, caracterizează ponderea imobilizărilor necorporale (brevete, mărci, drepturi de autor, licențe etc.) în total activ și se determină ca:

$$\text{Rata imobilizărilor necorporale} = \frac{(\text{Imobilizări corporale})}{(\text{Total Activ})} * 100;$$

Rata imobilizărilor corporale, determină ponderea imobilizărilor corporale în total activ și se determină ca:

$$\text{Rata imobilizărilor corporale} = \frac{(\text{Imobilizări corporale})}{(\text{Total activ})} * 100;$$

Rata imobilizărilor financiare, caracterizează mărimea investițiilor financiare pe termen lung realizate de către întreprinderea analizată în alte întreprinderi și se determină ca:

$$\text{Rata imobilizărilor financiare} = \frac{(\text{Investiții financiare pe termen lung})}{(\text{Total Activ})} * 100.$$

Noile SNC-uri, în particular SNC „Investiții imobiliare” delimitează în componența activelor imobilizate o categorie nouă de activ, și anume: investiții imobiliare definite de standard ca „proprietate imobiliară deținută (de proprietar sau locatar în baza unui contract de leasing financiar), mai degrabă în scopul închirierii și/sau pentru creșterea valorii acesteia, decât pentru a fi utilizată în producție, pentru furnizarea de bunuri, prestarea serviciilor sau în scopuri administrative, sau vândute în procesul desfășurării normale a activității.” Astfel, pentru estimarea investițiilor efectuate de către întreprindere în astfel de active propunem analiza unei noi rate:

$$\text{Rata investițiilor imobiliare} = \frac{(\text{Investiții imobiliare})}{(\text{Total activ})} * 100.$$

De asemenea, putem estima veniturile anticipate din darea în chirie a investițiilor imobiliare, creșterea de capital sau profitabilitatea unor astfel de proiecte investiționale.

Pentru analiza structurii activelor cu o durată de exploatare mai mică de un an, utilizând terminologia SNC „Stocuri” vom analiza:

$$\text{Rata corelației între active circulante și imobilizate} = \frac{(\text{Active circulante})}{(\text{Active imobilizate})} * 100;$$

$$\text{Rata activelor circulante} = \frac{(\text{Active circulante})}{(\text{Total activ})} * 100;$$

Această rată caracterizează ponderea activelor circulante în patrimoniul economic al întreprinderii

$$\text{Rata stocurilor} = \frac{\text{Stocuri}}{(\text{Total activ})} * 100;$$

Această rată va avea valori ridicate în cazul întreprinderilor cu activitate de producție și comerț, iar pentru o analiză mai detaliată poate fi determinată ca raport dintre valoarea stocurilor și valoarea activelor circulante.

În viziunea noastră, ratele de structură a activului vor fi influențate de caracteristicile tehnice, economice, juridice și investiționale ale întreprinderilor analizate, precum și de sectorul lor de activitate.

BIBLIOGRAFIE

1. Standardul Național de Contabilitate „Prezentarea situațiilor financiare” Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 233-237 din 22.10.2013.
2. Standardul Național de Contabilitate „Imobilizări necorporale și corporale” Monitorul Oficial Republicii Moldova nr. 233-237 din 22.10.2013.
3. Standardul Național de Contabilitate „Stocuri” Monitorul Oficial Republicii Moldovănr. 233-237 din 22.10.2013.
4. Robu, V.; Gergescu, N. Analiza economico – financiară (curs digital) www.biblioteca.digitală.ase.ro.